

Arbeids- og Sosialdepartementet

Deres ref:

Vår ref: MA

Oslo, 30.03.2022

Svar på høring - Endring av arbeidsmiljøloven (styrking av retten til heltid)

Delta viser til departementets høringsbrev datert 17.01.22 vedrørende overnevnte høring.

Den foreslåtte lovendringen kommer som en følge av regjeringens ønske om å gjennomføre et heltidsløft og med det bygge en heltidskultur i norsk arbeidsliv. Omfattende bruk av deltid og manglende heltidskultur er et betydelig problem i både offentlig og privat sektor, og det rammer særlig kvinner. Utstrakt bruk av deltidstillinger hindrer likestilling, og kan utgjøre en trussel for tjenestekvaliteten og de øvrige vernebestemmelsene som ligger i arbeidsmiljøloven, herunder kap. 10 om arbeidstid.

Delta mener de foreslåtte endringene vil bidra til at arbeidsgiver må ha et aktivt forhold til «ledighet» i egen virksomhet, og kan bli et viktig bidrag til arbeidet med å få til en heltidskultur i virksomhetene. Vi er derfor positive til forslagene om endringer i arbeidsmiljøloven, og mener dette er viktige virkemidler for å styrke retten til heltid.

Vedrørende forslag om at ansettelse på heltid skal være hovedregel

Delta slutter seg til forslaget om ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven §14-1b slik at det presiseres at hovedregelen ved ansettelse skal være i heltidsstilling. Videre støtter Delta seg til forslaget om at det må foreligge saklig behov for unntak fra hovedregelen om heltidsstilling og at dette må være skriftlig. Delta mener dokumenterings- og drøftingsplikten for arbeidsgiver er en viktig presisering for at partene aktivt må jobbe sammen med ufrivillig deltid i virksomheten. Dette vil stille krav til arbeidsgiver om å ta stilling til både arbeidsplaner og oppgavedeling for å se på mulighetene internt før stillingsutlysning.

Styrking av heltidsarbeidet gjennom bemannings- og arbeidstidsplanlegging er noe Delta lenge har vært opptatt av. Blant annet er årsturnus, lange vakter (gitt forsvarlighet) samt bedre grunnbemanning gode virkemidler for å løse deltidspromatikken. Muligheten for at flere arbeidstakere kan inngå i turnusordninger må også vurderes. På denne måten vil man kunne oppnå en bedre fordeling av arbeid i helg og på andre ubekvemme tidspunkt.

Vedrørende forslag om utvidelse av deltidsansattes fortrinnsrett

Delta støtter forslaget om deltidsansattes fortrinnsrett til ekstravakter og mener denne bestemmelsen styrker retten etter arbeidsmiljølovens § 14-4a, rett til økt stilling tilsvarende faktisk arbeidet tid siste 12 mnd.

Det overordnede hensynet til bestemmelsen, slik vi forstår det, er at virksomheten skal benytte allerede ansatte fremfor innleie. Og her mener vi at både faste og midlertidig deltidsansatte må omfattes av den foreslåtte bestemmelsen i § 14-3 annet ledd.

Likevel ser vi at det kan by på utfordringer dersom midlertidige deltidsansatte tar ekstravakter på bekostning av faste deltidsansatte som kunne krevd større stilling etter § 14-4a. Dette mener vi bør kunne løses ved at faste deltidsansatte har fortrinnsrett til ekstravakter foran midlertidige deltidsansatte.

Vedrørende forslag om at enheter med minst 50 ansatte kan regnes som egen virksomhet

Delta er skeptisk til innskrenkingen som ligger siste punkt hvor enheter med minst 50 ansatte kan ansees som egen virksomhet. Vi ser at bestemmelsen er bygd opp etter samme mønster og ordlyd som forslaget til § 14-9(2) i 2015. Forutsetning for avgrensning var da at enheten måtte være avgrenset organisatorisk samt ha en realitet over tid.

Delta har forståelse for behovet til innskrenkning av organisatoriske årsaker, men det må ikke gi rom for omgåelse av rettigheter man i dag har. Det er i dag normalt at ansatte i kommuner tar ekstravakter ved andre enheter, og de vil da over tid kunne ha rett til større stilling jf. 14-4a i den enkelte kommune.

Delta mener fortrinnsretten til ekstravakter skal gjelde hele kommunen (virksomheten) uten innskrenkninger, da den indirekte begrenser øvrige rettigheter.

Oppsummering:

Delta støtter de foreslåtte endringene i arbeidsmiljøloven forutsatt at fortrinnsretten vil gjelde hele virksomheten.

Med vennlig hilsen
Delta

Lizzie Ruud Thorkildsen (sign)
forbundsleder